

Minister
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

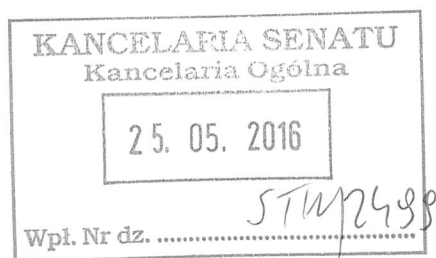
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 25.V. 2016, zal.
nr 3247 podpis Damm

KABINET MARSZAŁKA SENATU

Wpłynęło dn. 25.V. 2016 r.
nr 2499 podpis [signature]

BMP-0722-4-3/2016/MJ

Warszawa, dnia 23 maja 2016 r.

Pan

Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W nawiązaniu do pisma z dnia 28 kwietnia 2016 roku (sygn. BPS/043-15-289-MSWA/16), przy którym przekazano oświadczenie złożone przez Senatora RP Panią Małgorzatę Kopiczko podczas 15. posiedzenia Senatu RP w dniu 20 kwietnia 2016 roku w sprawie w sprawie *problemów przedsiębiorców i pracowników z Ukrainy* uprzejmie przedstawiam informacje pozostające w zakresie właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Na wstępie pragnę wskazać, że kwestie dotyczące wydawania oraz uchylania zezwoleń na pracę cudzoziemca pozostają w zakresie właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Odnosząc się natomiast do zasygnalizowanych w wystąpieniu problemów przedsiębiorców i pracowników pochodzenia ukraińskiego związanych w legalizacją pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP) oraz nabyciem obywatelstwa polskiego uprzejmie przedstawiam wyjaśnienia dotyczące obowiązujących regulacji prawnych we wskazanym wyżej zakresie.

Zagadnienia związane z legalizacją pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reguluje ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. *o cudzoziemcach* (Dz. U. poz. 1650 z późn. zm.) zwana dalej „ustawą”.

Zezwolenia na pobyt czasowy oraz zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, o których mowa w wystąpieniu Pani Senator, udziela, odmawia jego udzielenia albo cofa je wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, w drodze decyzji (odpowiednio art. 104 i art. 218 *ustawy*).

Podstawę prawną do udzielania zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej stanowi art. 142 ust. 1 *ustawy*, natomiast zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy na terytorium RP, co do zasady, wydawane jest na podstawie art. 114 ust. 1 *ustawy*, z wyłączeniem określonych kategorii cudzoziemców, którym zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy wydawane jest w oparciu o art. 126 *ustawy* (tj. w przypadku osób pełniących funkcje w zarządzie osoby prawnej podlegającej wpisowi do rejestru przedsiębiorców, której udziałów lub akcji

nie posiadają), art. 127 *ustawy* (tj. w przypadku osób wysoko wykwalifikowanych) czy art. 140 *ustawy* (w przypadku pracowników delegowanych przez pracodawcę zagranicznego).

Należy wskazać, że współczesne państwa w interesie społecznym stosują powszechnie instrumenty ochrony rynku pracy, w tym poprzez regulacje ograniczające samozatrudnianie cudzoziemców, o ile nie przynosi ono korzyści ekonomicznych, społecznych lub korzyści innego rodzaju danemu państwu lub regionowi.

Ograniczenie tego rodzaju wprowadza art. 142 ust. 1 pkt 3 *ustawy*, zgodnie z którym przedsiębiorca pochodzący spoza Unii Europejskiej (UE) zobligowany jest wykazać, że prowadzony przez niego podmiot w roku podatkowym poprzedzającym złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy osiągnął dochód nie niższy niż 12 – krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w województwie, w którym podmiot ten ma siedzibę, w trzecim kwartale roku poprzedzającego złożenie wniosku lub, iż zatrudnia na czas nieokreślony i w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej przez okres 1 roku poprzedzającego złożenie wniosku, co najmniej 2 pracowników będących obywatelami polskimi lub cudzoziemcami, odpowiednich kategorii. Alternatywnie, aplikujący może wykazać, że posiada środki lub prowadzi działania pozwalające na spełnienie tych warunków w przyszłości, w szczególności działania przyczyniające się do wzrostu inwestycji, transferu technologii, wprowadzania korzystnych innowacji lub tworzenia miejsc pracy.

Dalsze wymogi związane z udzieleniem zezwolenia na pobyt czasowy dotyczą w głównej mierze posiadania przez cudzoziemca ubezpieczenia zdrowotnego oraz źródła stabilnego i regularnego dochodu, wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, w wysokości 634 zł – w przypadku osoby samotnej i 514 zł dla osoby w rodzinie.

Powyższe wymogi dotyczą także cudzoziemców pełniących funkcje w zarządzie osoby prawnej podlegającej wpisowi do rejestru przedsiębiorców, której udziałów lub akcji nie posiadają, a także cudzoziemców ubiegających się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy z uwagi na wykonywanie pracy na terytorium RP.

Przesłanki do udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy z uwagi na wykonywanie pracy wskazuje art. 114 *ustawy*. Należy wyjaśnić, że zezwolenie na pobyt czasowy i pracę udzielane na podstawie ww. przepisu prawa zawiera w sobie zarówno elementy zezwolenia pobytowego, jak również elementy zezwolenia na pracę dopuszczającego cudzoziemca do polskiego rynku pracy (tzw. zezwolenie jednolite). W toku postępowania dotyczącego udzielenia przedmiotowego tytułu pobytowego, cudzoziemiec zobligowany jest m.in. wykazać, że podmiot powierzający mu wykonywanie pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy (poprzez przedstawienie informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy) lub wykazać, iż jest zwolniony

z obowiązku przedstawienia tejże informacji (w przypadku obywateli Ukrainy np. poprzez przedstawienie oświadczenia o zamiarze powierzenia mu wykonywania pracy zarejestrowanego przez pracodawcę w Powiatowym Urzędzie Pracy).

Natomiast przesłanki do udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE określa art. 211 ustawy, zgodnie z którym przedmiotowego zezwolenia udziela się cudzoziemcowi na czas nieoznaczony, jeżeli przebywa on na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie i nieprzerwanie co najmniej przez 5 lat bezpośrednio przed złożeniem wniosku. Warunkiem koniecznym do udzielenia ww. zezwolenia jest wykazanie przez cudzoziemca, że posiada on źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu oraz ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 581 z późn. zm.) lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium RP.

Organ administracji prowadzący postępowanie o udzielenie cudzoziemcowi wnioskowanego zezwolenia zobligowany jest do podejmowania wszelkich kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego. Postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w trybie art. 114 ust. 1 lub 142 ust. 1 ustawy, a także zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego może wymagać od organu administracji przeprowadzenia dodatkowych czynności wyjaśniających, adekwatnych dla sposobu załatwienia sprawy oraz podejmowanych z zachowaniem należytej staranności. Wówczas termin rozpoznania sprawy może być przedłużony w czasie, przy czym organ obowiązany jest każdorazowo powiadomić stronę o wyznaczeniu nowego terminu rozpoznania sprawy, podając przyczyny zwłoki, również w przypadku zwłoki w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu.

Z uwagi na powyższe subiektywne przekonanie cudzoziemca o spełnieniu wymogów przewidzianych dla uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy lub pobyt rezydenta długoterminowego UE oraz o braku konieczności przeprowadzenia przez organ określonego rodzaju czynności wyjaśniających, a w konsekwencji przekonanie o bezpodstawnym przedłużeniu prowadzonego postępowania, nie w każdym wypadku posiada uzasadnienie prawne i faktyczne.

Każda sprawa dotycząca udzielenia obywatelom państw trzecich zezwolenia na pobyt czasowy oraz zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozpatrywana jest indywidualnie, a długość oczekiwania na jej rozstrzygnięcie uzależniona jest od poziomu skomplikowania sprawy oraz w dużym stopniu również od przejawianej przez cudzoziemca inicjatywy w zakresie gromadzenia materiału dowodowego.

Ponadto stosownie do art. 109 ustawy – w przypadku zezwolenia na pobyt czasowy oraz art. 223 w zw. z art. 207 ustawy – w przypadku zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, udzielenie zezwolenia poprzedzone jest uzyskaniem przez wojewodę właściwego do rozpoznania sprawy opinii komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji

Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także konsula właściwego ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania cudzoziemca za granicą lub innych organów, czy wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jego pobyt na tym terytorium mogą stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Przedmiotowa informacja przekazywana jest przez ww. organy w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. Wspomniany termin może być, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, wydłużony do 60 dni. Termin przewidziany do uzyskania opiniowania nie przerywa biegu prowadzonego postępowania, może natomiast powodować jego wydłużenie z przyczyn niezależnych od organu.

Natomiast tryb i sposób nabywania przez cudzoziemców obywatelstwa polskiego reguluje ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r. *o obywatelstwie polskim* (Dz. U. z 2012r., poz. 161 z późn. zm.).

Jednym z trybów jest uznanie cudzoziemca za obywatela polskiego.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ww. ustawy za obywatela polskiego uznaje się:

- 1) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 3 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, który posiada w Rzeczypospolitej Polskiej stabilne i regularne źródło dochodu oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego;
- 2) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, który:
 - a) pozostaje co najmniej od 3 lat w związku małżeńskim zawartym z obywatelem polskim lub
 - b) nie posiada żadnego obywatelstwa;
- 3) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, które uzyskał w związku z posiadaniem statusu uchodźcy nadanego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, którego jedno z rodziców jest obywatelem polskim, a drugie z rodziców, nieposiadające obywatelstwa polskiego, wyraziło zgodę na to uznanie;
- 5) małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, którego co najmniej jednemu z rodziców zostało przywrócone obywatelstwo polskie, a drugie z rodziców, nieposiadające obywatelstwa polskiego, wyraziło zgodę na to uznanie;
- 6) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie i legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 10 lat, który spełnia łącznie następujące warunki:

- a) posiada zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawo stałego pobytu,
 - b) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej stabilne i regularne źródło dochodu oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego;
- 7) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, które uzyskał w związku z polskim pochodzeniem.

Ponadto, zgodnie z przepisami ustawy *o obywatelstwie polskim*, każdy cudzoziemiec może zwrócić się do Prezydenta RP z wnioskiem o nadanie obywatelstwa polskiego. Cudzoziemcy legalnie przebywający w Polsce na podstawie uzyskanych zezwoleń pobytowych składają wniosek za pośrednictwem właściwego wojewody (pobyt w Polsce na podstawie wizy lub w ruchu bezwizowym nie uprawnia do składania wniosku o nadanie obywatelstwa polskiego za pośrednictwem wojewody). W przypadku, gdy cudzoziemiec zamieszkuje za granicą, wniosek o nadanie obywatelstwa polskiego składa za pośrednictwem właściwego konsula RP. Nadanie obywatelstwa polskiego, zgodnie z art. 137 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, pozostaje w wyłącznej kompetencji Prezydenta RP. Każda sprawa rozpatrywana jest indywidualnie.

Odnosząc się natomiast do zagadnień związanych z nadawaniem cudzoziemcom numeru PESEL uprzejmię wyjaśniam, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 września 2010 r. *o ewidencji ludności* (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 388 z późn. zm.), cudzoziemiec przebywający na terytorium RP obowiązany jest wykonywać obowiązek meldunkowy na zasadach określonych w ww. ustawie. Obywatel Ukrainy, jako cudzoziemiec niebędący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatelem państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub obywatelem Konfederacji Szwajcarskiej, obowiązany jest zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej czwartego dnia, licząc od dnia przybycia do tego miejsca. Cudzoziemcy zwolnieni są z obowiązku meldunkowego, jeżeli ich pobyt na terytorium RP nie przekracza 14 dni.

Organ gminy właściwy do zameldowania na pobyt stały lub czasowy występuje z urzędu o nadanie numeru PESEL dla cudzoziemca dokonującego zameldowania, jeżeli zamieszkuje on na terytorium RP w związku z:

- 1) uzyskaniem prawa stałego pobytu przez obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatela państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i obywatela Konfederacji Szwajcarskiej,
- 2) uzyskaniem prawa stałego pobytu przez członka rodziny obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatela państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i obywatela Konfederacji Szwajcarskiej,
- 3) udzieleniem zezwolenia na pobyt stały,

- 4) udzieleniem zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
- 5) uzyskaniem statusu uchodźcy,
- 6) uzyskaniem ochrony uzupełniającej,
- 7) uzyskaniem azylu,
- 8) uzyskaniem zgody na pobyt tolerowany,
- 9) uzyskaniem ochrony czasowej,
- 10) uzyskaniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

W sytuacji, gdy obywatelowi Ukrainy nie może zostać nadany numer PESEL we wskazanym wyżej trybie, możliwe jest nadanie mu przedmiotowego numeru na jego wniosek, jeżeli obowiązek posiadania numeru PESEL wynika z odrębnych przepisów.

Wspomniany wniosek o nadanie numeru PESEL, określony w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 stycznia 2012 r. w sprawie nadania lub zmiany numeru PESEL (Dz. U. z 2015 r., poz. 1984), należy złożyć do organu gminy właściwego do zameldowania na pobyt stały albo na pobyt czasowy, a przypadku braku miejsca zameldowania na pobyt stały albo pobyt czasowy, do organu gminy właściwego dla siedziby pracodawcy. W razie niemożności ustalenia właściwego organu gminy – wniosek składa się do organu gminy właściwego dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy.

Nawiązując do zagadnienia dotyczącego korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej w przypadku braku numeru PESEL uprzejmie wyjaśniam, że zgodnie z art. 20 ust. 2 pkt 3 lit. d ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przy korzystaniu ze świadczeń opieki zdrowotnej podaje się numer PESEL, a przypadku jego braku – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość świadczeniobiorcy. W związku z powyższym wskazany przepis nie może stanowić podstawy do nadania numeru PESEL.

Niemniej należy wskazać, że ocena czy posiadanie numeru PESEL jest wymogiem koniecznym do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej pozostaje we właściwości ministra kierującego działem zdrowie.

2 powiadamia

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
z up. Jakub SKIBA
Sekretarz Stanu

Otrzymuje:

Sekretariat Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.